

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Лилия Райчева Тодорова-Коларова – гост-преподавател
Факултет по журналистика и масова комуникация
Софийски университет СУ „Св. Климент Охридски”
Професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и*
информационни науки

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по Професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика-Телевизия)*

Автор на дисертационния труд: *Надежда Иванова Митева*

Тема на дисертационния труд: ЦИФРОВАТА ЕФИРНА ТЕЛЕВИЗИЯ В УСЛОВИЯТА НА ХИБРИДИЗАЦИЯ

Научен ръководител: **проф. д-р Лилия Райчева**

Член на научното жури (съгласно Заповед №РД 38-121/19.02.2019 г. на Ректора на СУ “Св. Кл. Охридски”)

I. ПРОФЕСИОНАЛНИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Надежда Митева е зачислена на 5. 01. 2016 г. в редовна докторантура в СУ “Св. Климент Охридски”, ФЖМК, Катедра “Комуникация и аудио-визуална продукция”, по професионално направление 3.5. “Обществени комуникации и информационни науки, Журналистика - Телевизия”.

Възпитаничка е на СУ “Св. Климент Охридски” – през 1997 г. завършва специалност „логопедия” във Факултета по начална и предучилищна педагогика, а през 2013 г. – магистърската програма „Електронни медии” във Факултета по журналистика и масова комуникация.

Работи последователно като: репортер в Радио „Веселина” – Ст. Загора (1998-2001); репортер, редактор и главен редактор в „Дарик” Радио – Ст. Загора (2001-2008); редактор в ReTV - София (2008-2009); продуцент в ПроБГ - София (2010); продуцент регионални новини в TV7 - София (2011).

Н. Митева полага успешно докторантските си изпити по: западен език, „Медийна конвергенция” и „Академично писане за докторанти”.

Участва с доклади на конференции:

- Майски дни на културата на СУ „Св. Климент Охридски”, Катедра „Книгоиздаване и пресжурналистика”, ФЖМК – 19. 05. 2016 г.: „Хибридизация на медийната среда”;
- Майски дни на културата на СУ „Св. Климент Охридски”, Катедра „Радио и телевизия”, ФЖМК, 22 май 2016 г.: „Цифровизация на телевизионния ефир - състояние и перспективи”;
- Международна научна конференция „Медиите на 21. век. Медии и постистина“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, 9-10. 11. 2017 г.: „Практики за разкриване и противодействие на фалшиви новини- българският опит“
- „Consuming the Environment 2017 - Multidisciplinary Approaches to Urbanization and Vulnerability“, Gavle University, Sweden, 3-5. 12. , 2017, съвместен доклад с научния ръководител проф. д-р Лилия Райчева на тема: „Consuming the Media and ICT Environment: Challenges to Vulnerability of Older Adults“;
- Обща докторантска конференция „Млади изследователи“, 21. 02. 2018 г., София, организирана от Докторантски център „Св. Климент Охридски“: „Цифровата телевизия като средство за постигане на Глобалните цели на човечеството през 21. век“;
- Международна научна конференция Human Aspects of IT for the Aged Population, Лас Вегас, САЩ, 14-20. 07. 2018 г., съвместен доклад с научния ръководител проф. д-р Лилия Райчева и проф. д-р Добринка Пейчева на тема: *Overcoming the Vulnerability of Older Adults in Contemporary Media Ecosystem*”;
- Международна научна конференция IHSI Integrating People and Intelligent Systems, Сан Диего, САЩ (07–10. 02. 2019): „Digital Television in EU in Terms of Increasing Demographic Fragmentation of the Audience (A Cross-National Research)”.

Тя е активен участник в четири национални проекта:

- Проект „Докторантски център „Св. Климент Охридски“;
- Проект ДКОСТ 01/10-04.08.2017: COST Акция № IS 1404: *Evolution of Reading in the Age of Digitisation (E-Read)*;
- Проект ДКОСТ 01/11-04.08.2017: COST Акция № IS 1402: *Ageism – a Multi-National, Interdisciplinary Perspective*;
- Проект ДКОСТ 01/25- 20.12.2017: COST Акция № CA 16211: *Reappraising Intellectual Debates on Civic Rights and Democracy in Europe*.

Автор е на следните научни публикации, две от които са отразени в базата данни на SCOPUS:

- Митева Надежда (2017). Цифровата наземна телевизия – състояние и предизвикателства. Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, том 23. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, стр. 283-296

- Miteva Nadezhda, Raycheva Lilia (2017). Consuming the Media and ICT Environment: Challenges of Vulnerability of Older Adults. In: E. Asen, O. Findhal (Eds.) Consuming the Environment: Multidisciplinary Approaches to Urbanization and Vulnerability 2017 Proceedings. Gavle University Press 801 76 Gavle. ISBN 978-91-88145-23-9 (pdf) [urn:nbn:se:hig:diva-26175](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:hig:diva-26175), pp. 99-113.

- Raycheva Lilia, Miteva Nadezhda, Peycheva Dobrinka (2018). Overcoming the Vulnerability of Older Adults in Contemporary Media Ecosystem (InternATIONAL Policy and Bulgarian Survey). In: J. Zhou and G. Salvendy (Eds.) Human Aspects of IT for the Aged Population. Acceptance, Communication and Participation. Springer International Publishing AG. Part of Springer Nature 2018. ITAP 2018, LNCS 10926, pp. 118-133. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92034-4_10

(Награда за докторант от ФЖМК за съавторство в публикация, индексирана през 2018 г. в базата-данни SCOPUS).

- Митева Надежда (2018). Практики за разкриване и противодействие на фалшиви новини – българският опит. Сп. *Медии и комуникации на 21. век*, Т. 2/2018. Велико Търново: Фабер, стр. 61-71.

- Miteva Nadezhda (2019). Digital Television in EU in Terms of Increasing Demographic Fragmentation of the Audience (A Cross-National Research). In: W. Karwowski and T. Ahram (Eds.): IHSI 2019, AISC 903, pp. 1–6. Springer Nature AG. https://doi.org/10.1007/978-3-030-11051-2_48.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд съдържа 274 страници основен текст - **обем**, напълно достатъчен за покриване на обширната избрана тематика. В **структурно отношение** обхваща: предговор, три глави, заключение, научни, научно-приложни приноси и публикации на автора и библиография. За по-голяма прегледност текстът е обогатен с 22 таблици и 31 фигури.

Библиографията включва 275 заглавия, от които 60 - на български и 215 - на английски език. Това доказва добрата осведоменост на авторката за наблюдаваните процеси по темата, за издадените монографии, научни статии, регулаторни практики и интернет източници по различните аспекти на разработката.

Дисертационното изследване включва отделно на 74 страници 4 приложения: автори интервюта с: представители на медийните и мрежовите регулаторни органи на държави-членки от Европейския съюз; с техническия директор на “DVB Project”; с представители на медийните и мрежовите регулаторни органи на държави от Балканския регион; с председателя на Комисията за регулиране на съобщенията. Сам по себе си този масив е ценен поради своята представителност и би могъл да послужи за по-нататъшно анализиране на тематиката.

Изследваната проблематика е **значима (на паневропейско равнище), задълбочена и особено актуална**, заради процеса на многоаспектната трансформация на медийната система на качествено ново равнище. Това вмениява и нови ангажименти, приоритети и стандарти в работата на електронните медии. Целта на изследването е фокусирана върху процеса на цифровия телевизионен преход за развитието на пазара на телевизионни услуги и на цифровото общество като цяло в държавите-членки на Европейския съюз и в страните от Балканския регион. Докторантката ясно е очертала трите изследователски въпроса и отчетливо е формулирала пет задачи в търсенето и анализирането на техните отговори. Методологически съдържанието се основава на интердисциплинарен подход и на комбинация от количествени и качествени методи на изследване.

II. ПОСТИЖЕНИЯ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Общото ми заключение в Становището, като научен ръководител и като член на научното жури, е, че Надежда Митева: познава детайлно теоретичните източници и регулаторните практики в научната област; умее ясно да формулира тези; откроява точно постиженията от несполуките в процеса на цифровото наземно телевизионно радиоразпръскване в Европа, включително и на Балканите; притежава точния мерник да отсее същественото и да интерпретира резултатите от предприетата от нея и осъществена мащабна събирателска дейност на изворови данни, които осмисля в подкрепа на прецизно формулираната от нея задачи.

Изследователската цел е постигната в разработените трите глави, всяка от които завършва с обобщение на основното, като изводите накрая са отразени в заключението.

- Така, в първата глава цифровата телевизия е разгледана като средство за постигане на глобалните цели на XXI век.
- Втората глава представя резултатите от емпиричното проучване на опита на държавите-членки на Европейския съюз в процеса на преминаване от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване.

- В третата глава е разгледан преходът от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване в страните от Балканския регион.

Приносите на дисертационния труд с научна стойност и с научна приложимост са ясно формулирани:

1. Обоснована е допълнителна функция на наземната телевизия, която възниква като следствие от цифровизирането на телевизионния ефир. Като преминава в цифров формат и отстъпва радиочестотен ресурс за развитие на съвременни технологии, свързаност и услуги, тя допринася за цялостната цифрова трансформация на обществата.

2. Емпиричното изследване, представено във Втора глава, е първи опит у нас за проучване на прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване във всички държави-членки на Европейския съюз, от гледна точка на резултатите от този процес.

3. Предложена е оригинална методика за базисна оценка на постиженията на прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване, приложена за държавите-членки на ЕС. Методиката включва дефиниция за „базисна успешност на цифровия телевизионен преход“ и формула, обвързваща три индикатора с цифрово изражение – два от тях са пряко свидетелство за успешно проведен цифров телевизионен преход, а третият е косвено следствие от прехода към аналогово наземно телевизионно радиоразпръскване и база за успешната цифрова трансформация. Въз основа на предложената формула е направена класификация на държавите от Европейския съюз.

4. Емпиричното изследване, представено в Трета глава, е първи опит у нас за проучване на прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване във формат „Балкански регион“, от гледна точка на неговото актуално състояние и отражението му върху развитието на изучаваните държави.

5. Дисертационният труд представя данни за състоянието на цифровото наземно телевизионно радиоразпръскване в 34 държави в Европа. Информацията за 20 от страните е получена чрез провеждане на стандартизирани интервюта от автора с представители на регулаторните органи по медии и комуникации (по електронна поща и телефон). За останалите държави данните са събрани чрез проучване на статистическа информация, документи и доклади на националните регулаторни органи, правителствени, бизнес и неправителствени структури, международни и медийни организации и др.п.

6. Научната приложност на дисертационния труд предоставя основа и методика, върху която да се развиват по-задълбочени проучвания върху обекта на изследването в бъдеще.

III. ВЪПРОСИ

Докторантката е положила много усилия за събиране на емпиричния материал от националните регулаторни органи на 34 държави в Европа. Във връзка с това интерес биха представлявали при публичната защита в сравнителен план синтезираните отговори на два въпроса, макар информация за тях да се съдържа в дисертационния труд:

1. Кои са отчетливите позитиви и негативи на прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване;
2. Кои са най-успешните в прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване държави-членки на ЕС и, съответно – в Балканския регион и при кои преходът е най-проблематичен.

Тези уточняващи въпроси не омаловажат несъмнените достойнства на дисертационния труд, който е в завършен вид и отговаря на високите научни изисквания за съчетаване на теория, практически изследвания и произтичащи от това изводи.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение **оценявам положително и високо** дисертационния труд на Надежда Иванова Митева, като намирам, че той представлява оригинален, авторски принос в научното осмисляне на цифровия телевизионен процес. Това е пълноценен завършен научен продукт с всички необходими научни реквизити; с целенасочен и последователно изпълнен анализ. Текстът е ясен, четивен, прегледно структуриран и онагледен.

Резултатите от проведените емпирични изследвания биха могли да се ползват в работата на двата български медийни регулатора: Комисията за регулиране на съобщенията и Съвета за електронни медии. Двете публикации с импакт фактор са ценен принос на докторантката към наукометричните показатели на ФЖМК.

В заключение, изразявам категорично **положителното си становище** по качествата на дисертационния труд и съм убедена, че той има завършен характер,

изпълнява препоръчителните научни и наукометрични изисквания и ще гласувам, след отговора на поставените въпроси, за присъждане на редовната докторантка на ФЖМК Надежда Иванова Митева на **образователната и научна степен “доктор”** в професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки” (Журналистика - Телевизия).

08. 04. 2019 г.

Проф. д-р Лилия Райчева
Научен ръководител,
Член на научното жури